ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο ΚΕΜΠΑ
Αριθμός Αδειας 4597
ΕΛΤΑ Hellenic Post
ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1973/05 ΚΕΜΠΑ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ Τεύχος 142 Σεπτέμβριος 2007

ΙΝΕ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΓΣΕΕ - Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΟ 2007

• Συνδικαλιστικό Κίνημα και Μετανάστευση: Δομές Υποστήριξης Μεταναστών - Παρατηρητήριο Απασχόλησης Μεταναστών • Δραστηριότητες ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΣΕΕ - Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Τεύχος 142, Σεπτέμβριος 2007

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Η αύξηση της εγχώριας ζήτησης στην οποία βασίστηκε η ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας κατά την περίοδο 1996-2007, πιθανότατα θα επιβραδυνθεί κατά τα επόμενα έτη, καθώς ο ρυθμός αύξησης της πιστωτικής επέκτασης προς τα νοικοκυριά σταδιακά θα μειώνεται με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την προοπτική της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου. Στο πλαίσιο αυτό, η κεντρική επιδίωξη της ΄Εκθεσης για την Ελληνική Οικονομία και την Απασχόληση του έτους 2007, η σύνοψη της οποίας παρουσιάζεται στο τεύχος αυτό της ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, συνίσταται στη διερεύνηση και επισήμανση των εξελίξεων και των πτυχών που συγκροτούν, σε μεγάλο βαθμό, τον κοινωνικό οικονομικό σχηματισμό στην Ελλάδα. Επίσης, στοχεύει στην ανάδειξη της επιτακτικής ανάγκης λύπανσης των μεσο-μακροπρόθεσμων δυνατοτήτων της ελληνικής οικονομίας με την βελτίωση της διαρθρωτικής ανταγωνιστικότητας, την πραγματοποίηση διαρθρωτικών αλλαγών, μεταμόρφωσης του παραγωγικού συστήματος σε εθνικό, περιφερειακό και κλαδικό επίπεδο και την απομάκρυνση της αναπτυξιακής στρατηγικής από τις πολιτικές των ευελιξιών και της μείωσης του κόστους εργασίας. Επιπλέον, η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ σε αυτό το τεύχος παρουσιάζει άρθρο σχετικά με τις δομές υποστήριξης των μεταναστών. Τέλος, παρουσιάζονται οι δραστηριότητες του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ το τελευταίο διάστημα.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ • ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Χρήστος Πολυζωγόπουλος

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Σάββας Ρομπόλης, Γιάννης Κουζής, Πέτρος Λινάρδος - Ρυλμόν, Βασίλης Παπαδόγαμβρος

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: Σάββας Ρομπόλης

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ: Γ. Κολλιάς, Δ. Κατσορίδας

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ιουλιανού 24 Αθήνα, Τηλ: 210 8202247, Fax: 210 3304452

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ: www.inegsee.gr • **ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:** vpetrak@inegsee.gr

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΚΑΜΠΥΛΗ, Αντιγόνης 60, Τηλ: 210 5156820, Fax: 210 5156811

ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΟ 2007 (Σύνοψη συμπερασμάτων)

Κατά την διετία 2005-2006 η ελληνική οικονομία διατηρεί τους ρυθμούς αύξησης του ΑΕΠ σε υψηλά επίπεδα, πλην όμως, η συνέχιση της οικονομικής μεγέθυνσης βασίζεται κυρίως στην ιδιωτική κατανάλωση και στην ανάπτυξη του οικοδομικού τομέα χάρη στην σημαντική επέκταση του δανεισμού των νοικοκυριών.

Πράγματι, το χρέος επιχειρήσεων και νοικοκυριών στην Ελλάδα στο τέλος Απριλίου 2007, προσέγγισε τα 185,046 δις ευρώ και σε σύγκριση με το αντίστοιχο τετράμηνο του 2006 αυξήθηκε κατά 19,2%. Ειδικότερα, τα χρέη των νοικοκυριών σε στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια, στο τέλος του πρώτου τετραμήνου του 2007 ανήλθαν σε 91,4 δις. ευρώ (44% του ΑΕΠ) σημειώνοντας αύξηση κατά 24,7% σε σύγκριση με την ίδια περυσινή περίοδο (Τ.τ. Ε., 2007). Επιπλέον, από τα δύο εκατομμύρια νοικοκυριά που έχουν δανειοδοτηθεί, τα 170.000 νοικοκυριά αδυνατούν να εξυπηρετήσουν τις υποχρεώσεις τους, καθυστερώντας τις πληρωμές στις τράπεζες πάνω από τρεις μήνες και 80.000 νοικοκυριά αδυνατούν να εξυπηρετήσουν τις υποχρεώσεις τους (5,3% των δανείων, ενώ στην Ε.Ε-25 κρατών-μελών το ποσοστό αυτό ανέρχεται στο 2,2% των δανείων). Επίσης, την περίοδο Μάϊος 2006-Μάϊος 2007 τέσσερα στα δέκα ευρώ που δανείστηκαν τα νοικοκυριά από τις τράπεζες, χρησιμοποιήθηκαν για την αναχρηματοδότηση παλαιότερων οφειλών δανείων (Τ.τ.Ε, 2007). Η εξέλιξη αυτή του εξορθολογισμού της δανειοληπτικής συμπεριφοράς των νοικοκυριών αποτελεί ένδειξη ωρίμανσης της αγοράς δανείων των νοικοκυριών τα οποία αναμένεται ότι θα ακολουθήσουν πτωτική τάση.

Παράλληλα, σημαντική εξέλιξη στο πεδίο του δανεισμού των νοικοκυριών στην χώρα μας, αποτελεί το γεγονός ότι σήμερα στην Ελλάδα το 50% των εργαζομένων ηλικίας 31-47 ετών έχει δανειοδοτηθεί με προοπτική εξόφλησης των δανείων στα 65 έτη της ηλικίας τους, δηλ. γύρω από το έτος συνταξιοδότησής τους. Έτσι, λοιπόν, σε μία προσέγγιση του κύκλου ζωής του νέου εργαζόμενου, περιορίζεται σημαντικά η περίοδος κάποιας αποταμίευσης του εισοδήματός του, την οποία, κατά κανόνα, χρησιμοποιεί για να χρηματοδοτεί την συνταξιοδοτική του ζωή. Με αυτή την εξέλιξη ο νέος εργαζόμενος που έχει δανειοδοτηθεί με τους προαναφερόμενους όρους αποπληρωμής του δανείου, θα εισέρχεται από την περίοδο του δανεισμού στην περίοδο της σύνταξης, την οποία, εκ των πραγμάτων, θα αδυνατεί να χρηματοδοτήσει με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την ποιότητα του βιοτικού του επιπέδου.

Η αυξημένη χρέωση εκθέτει τα νοικοκυριά στον κίνδυνο όχι μόνο του πληθωρισμού και των επιτοκίων αλλά και σε άλλους παράγοντες κινδύνου, όπως είναι οι αβεβαιότητες που αφορούν την απασχόλησή των μελών τους καθώς και το μελλοντικό τους εισόδημα. Έτσι, **η αύξηση της εγχώριας ζήτησης** στην οποία βασίστηκε η ανά-

καμψη της ελληνικής οικονομίας κατά την περίοδο 1996-2007, πιθανότατα να επιβραδυνθεί κατά τα επόμενα έτη, καθώς ο ρυθμός αύξησης της πιστωτικής επέκτασης προς τα νοικοκυριά σταδιακά θα μειώνεται με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την προοπτική της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου.

Στο πλαίσιο αυτό, **η κεντρική επιδίωξη της Έκθεσης για την Ελληνική Οικονομία και την απασχόληση του έτους 2007,** συνίσταται στη διερεύνηση και επισήμανση των εξελίξεων και των πτυχών που συγκροτούν, σε μεγάλο βαθμό, τον κοινωνικοοικονομικό σχηματισμό στην Ελλάδα καθώς και στην ανάδειξη της επιτακτικής ανάγκης λίπανσης των μεσο-μακροπρόθεσμων δυνατοτήτων της ελληνικής οικονομίας με την βελτίωση της διαρθρωτικής ανταγωνιστικότητας, την πραγματοποίηση διαρθρωτικών αλλαγών μεταμόρφωσης του παραγωγικού συστήματος σε εθνικό, περιφερειακό και κλαδικό επίπεδο και την απομάκρυνση της αναπτυξιακής στρατηγικής από τις πολιτικές των ευελιξιών και της μείωσης του κόστους εργασίας.

Η κεντρική αυτή επιδίωξη της έκθεσης για την Ελληνική Οικονομία και την απασχόληση του έτους 2007 σημαίνει ότι **αύξηση του πραγματικού εισοδήματος ανά κάτοικο** δεν μπορεί να στηρίζεται αποκλειστικά στην ιδιωτική κατανάλωση αλλά στην αύξηση του όγκου των εξαγωγών, στις παραγωγικές επενδύσεις, στην βελτίωση της παραγωγικότητας και γενικότερα στην στρατηγική της «ευφυούς ανάπτυξης» (καινοτομία, τεχνολογία, ποιότητα προϊόντων, ποιότητα εργασίας κλπ.) Εάν οι απαιτούμενες βελτιώσεις δεν πραγματοποιηθούν, ένα αυξανόμενο μερίδιο του ΑΕΠ (10 δις. ευρώ

ετησίως, 2007) θα απορροφάται από την πληρωμή τόκων, για την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους (245 δις ευρώ ή 84.000 ευρώ ή 87.000 ευρώ με τους τόκους ανά τετραμελή οικογένεια, το ΑΕΠ πριν την αναθεώρηση ανέρχεται σε 195,3 δις ευρώ και μετά την αναθεώρηση εκτιμάται σε 245, 6 δις ευρώ (Υπουργείο Οικονομικών, Ιούλιος 2007). Σήμερα, ο Κρατικός Προϋπολογισμός της χώρας μας χρηματοδοτείται με δανεισμό 36 δις ευρώ το χρόνο (3 δις ευρώ το μήνα) προκειμένου να εξασφαλίσει την ομαλή λειτουργία του καθώς και την εξυπηρέτηση προηγούμενων δανείων (τοκοχρεωλύσια).

Στην κατεύθυνση μιας **ολοκληρωμένης αναπτυξιακά προσέγγισης** με την έννοια της ένταξης στο πρότυπο ανάπτυξης οικονομικών και κοινωνικών πτυχών της ελληνικής οικονομίας, **τα πιο σημαντικά συμπεράσματα** της Έκθεσης, αναφέρονται στα εξής:

1. Ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ στην Ελλάδα σε διεθνή σύγκριση διατηρείται σε υψηλά επίπεδα και μεσοπρόθεσμα σταθεροποιείται στο επίπεδο του 3,7%. Σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη αυτή του ΑΕΠ (2006-2007), παίζει η εγχώρια ζήτηση (5,4% αύξηση το 2006 και 4% ετήσια πρόβλεψη για το 2007-2008) η ανάπτυξη του οικοδομικού τομέα και η σημαντική επέκταση (44% του ΑΕΠ το 2006 (Τ.τ.Ε. 2007), 46% του ΑΕΠ το 2006, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2007) του τραπεζικού δανεισμού στα νοικοκυριά, η οποία αποτελεί χαρακτηριστικό στοιχείο του προτύπου ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας.

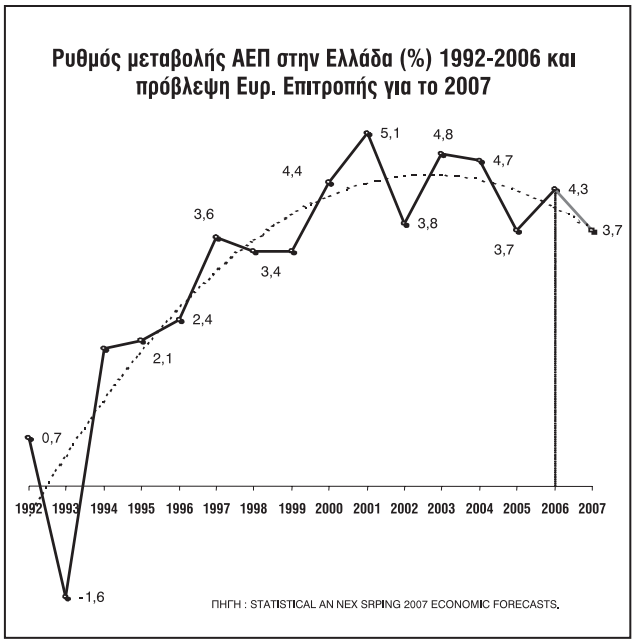

2. Το πρόβλημα στις εξωτερικές ανταλλαγές της Ελλάδας εστιάζεται στο γεγονός ότι το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (10% του ΑΕΠ) δεν αντανακλά πλέον την αύξηση των παραγωγικών επενδύσεων αλλά την υψηλή καταναλωτική δαπάνη και τις επενδύσεις σε κατοικίες. Αυτό όμως δεν δημιουργεί προϋποθέσεις αύξησης της ανταγωνιστικότητας και των εξαγωγών, ούτε ενισχύει το παραγωγικό δυναμικό της χώρας.

3. Η διεύρυνση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών χωρίς ταυτόχρονη αύξηση των επενδύσεων σε μηχανολογικό εξοπλισμό αυξάνει το εξωτερικό χρέος χωρίς να δημιουργεί ταυτόχρονα τις προϋποθέσεις για την άνετη εξυπηρέτηση αυτού του χρέους κατά τα επόμενα έτη.

4. Το 2006 σημειώθηκε **αύξηση των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου** η οποία κάλυψε το χαμένο έδαφος του 2005. Όμως η αύξηση αυτή των επενδύσεων αφορά στις κατοικίες και στις κατασκευές και όχι στο πιο κρίσιμο τμήμα τους που είναι οι επενδύσεις σε μηχανολογικό εξοπλισμό. Έτσι, η αύξηση κατά 12,6% των συνολικών επενδύσεων παγίου κεφαλαίου το 2006 προέρχεται από αύξηση 20,1% στις κατασκευές και μόνο 3,8% στον μηχανικό u949 εξοπλισμό.

5. Η πραγματική σύγκλιση της ελληνικής οικονομίας, δηλ. ΑΕΠ ανά κάτοικο σε Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης την περίοδο 2004-2008 αναμένεται να φθάσει στο 80% το μέσου όρου της Ε.Ε.-15, έναντι 75% το 2004 και 66,3% το 2000. Έτσι, στο τέλος της οκταετίας 2000-2008 η πραγματική σύγκλιση της Ελλάδας με τον μέσο όρο της Ε.Ε-15 θα έχει σημειώσει μία βελτίωση της τάξης των 14 εκατοστιαίων μονάδων περίπου.

6. Η επίδοση της ελληνικής οικονομίας σε ότι αφορά τις αυξήσεις **της παραγωγικότητας της εργασίας κατά την δεκαετία 1997-2006** (ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης ήταν 3,1% στην Ελλάδα και 3,2% στην Ιρλανδία ενώ η αθροιστική για το σύνολο της δεκαετίας μεταβολή στην Ελλάδα ήταν 36%) είχε σημαντική επίπτωση στο κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος, έτσι ώστε οι αυξήσεις των πραγματικών μισθών στην Ελλάδα, να μετατρέπονται σε πραγματικούς όρους, σε μειώσεις του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος, που ήταν από τις μεγαλύτερες μεταξύ των κρατών -μελών της Ε.Ε-15.

7. Κατά το 2006, η αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας στην Ελλάδα ήταν +2,8% και η χώρα μας κατέλαβε την δεύτερη θέση μετά την Φινλανδία. Η αντίστοιχη αύξηση στις άλλες χώρες της σύγκλισης, στην Ισπανία, την Ιρλανδία και την Πορτογαλία ήταν μικρή (0,8% στις χώρες της Ιβηρικές χερσονήσου και 1,6% στην Ιρλανδία. Ο συνδυασμός του επιπέδου αύξησης της παραγωγικότητας της εργασίας στην Ελλάδα (2006) με την αύξηση κατά 2,4% στις μέσες πραγματικές αμοιβές, συνεπάγεται μείωση κατά 0,4% του πραγματικού κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος.

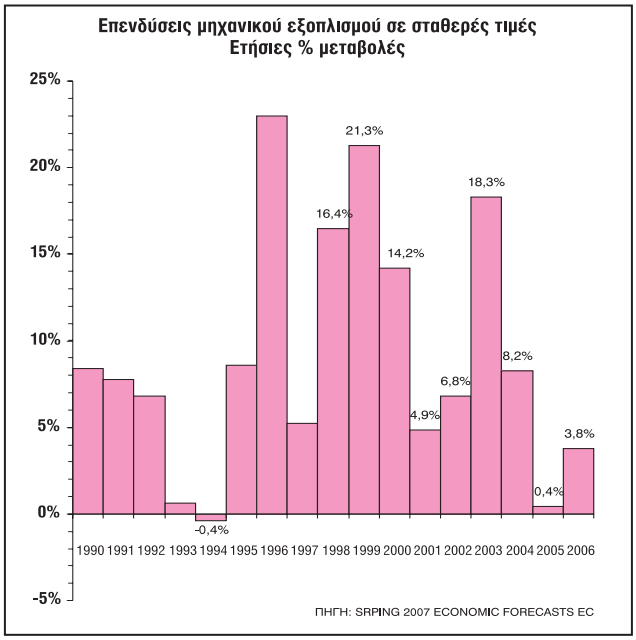

8. Η πτωτική τάση του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος που παρατηρείται στην Ελλάδα (8,1% του μέσου όρου της Ε.Ε-15 το 2006 που αποτελεί το χαμηλότερο μοναδιαίο κόστος εργασίας) δεν αποτυπώνεται στην μείωση του επιπέδου των τιμών και στην βελτίωση του επιπέδου ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας. Πράγματι, η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας επιδεινώθηκε κατά την τελευταία εξαετία κατά 13% (Τ.τ.Ε, 2006) επειδή ανατιμήθηκε το ευρώ, αυξήθηκαν τα περιθώρια κέρδους (12,2% Ε.Ε-15, 12% στην ζώνη του ευρώ και 19,9% στην Ελλάδα το 2006 σε σχέση με το 1995).

9. Η συμβολή του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος (ΥΠΕΘΟ, Ιούνιος 2007, σελ. 11) στην μεταβολή των τιμών από 1,9 εκατοστιαίες μονάδες το 2004 μειώθηκε σε 1,1 εκατοστιαίες μονάδες το 2006, των κερδών από 0,9 εκατοστιαίες μονάδες το 2004 αυξήθηκε σε 1,5 εκατοστιαίες μονάδες το 2006, των έμμεσων φόρων από 0,2 εκατοστιαίες μονάδες το 2004 σε 0,0 το 2006 και των τιμών των εισαγόμενων προϊόντων από 0,2 εκατοστιαίες μονάδες το 2004 αυξήθηκε σε 0,8 εκατοστιαίες μονάδες το 2006.

Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος (2006)
(μηνιαίο κόστος εργασίας σε Ευρώ προς παραγωγικότητα της εργασίας σε Ισοτιμίες Αγοραστικής Δύναμης).
Μέσος όρος ΕΕ-15=100

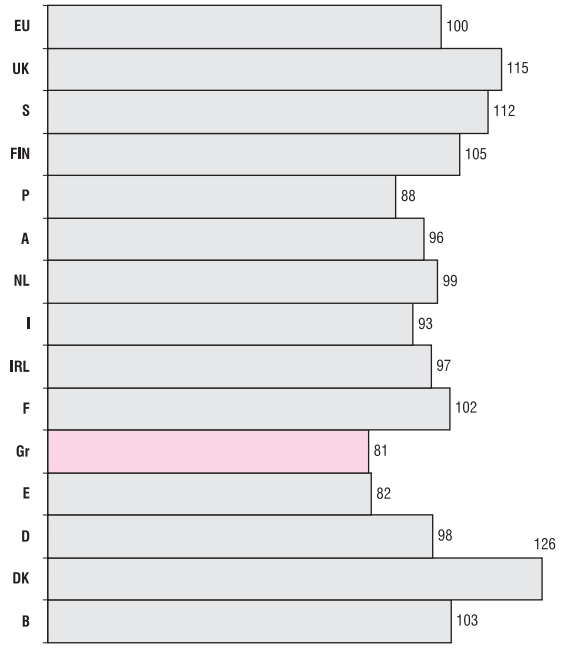

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Annual Macroeconomic Database Ευρωπαϊκής Επιτροπής

10. Στην κατάταξη (2004) των κρατών-μελών της Ε.Ε-27, η Ελλάδα κατείχε την πρώτη θέση με κριτήριο **το μερίδιο των κερδών** στον επιχειρηματικό τομέα (το μερίδιο των κερδών ισούται προς το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα ως ποσοστό της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας) το οποίο ανερχόταν σε 56,1% έναντι 37,9% του μέσου όρου της ευρωζώνης και 36,3% της Ε.Ε. -27. Οι επιχειρήσεις στην Ελλάδα αυξάνουν τις τιμές των προϊόντων τους περισσότερο από την εξέλιξη του κόστους εργασίας διευρύνοντας τα περιθώρια κέρδους τους και συμβάλλοντας στην αύξηση των πληθωριστικών πιέσεων. Στο ίδιο συμπέρασμα καταλήγει και η Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (22/11/2006, σελ. 90) σύμφωνα με την οποία «η απώλεια ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας προέρχεται από την αύξηση των περιθωρίων κέρδους».

11. Η ανάλυση της πραγματικής **φορολογικής επιβάρυνσης** στα κράτη-μέλη καταλήγει στην διαπίστωση ότι στην Ελλάδα παρατηρείται ουσιαστική στασιμότητα στην έμμεση φορολογία (17% του ΑΕΠ το 2005), ενώ αντίθετα είναι αυξημένη η συνεισφορά των φόρων επί της εργασίας (από 34,1% του ΑΕΠ το 1995 σε 38% του ΑΕΠ το 2005) και οι φόροι επί των κεφαλαίων αυξήθηκαν από 11,8% του ΑΕΠ το 1995 σε 15,4% του ΑΕΠ το 2004 (τελευταίο έτος για το οποίο υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία). Οι εξελίξεις αυτές στην φορολογική επιβάρυνση των Ελλήνων φορολογουμένων (5.507.897 το οικονομικό έτος 2005) αναδεικνύουν το εύρος και το βάθος της φορολογικής ανισότητας σε βάρος των μισθωτών και των συνταξιούχων.

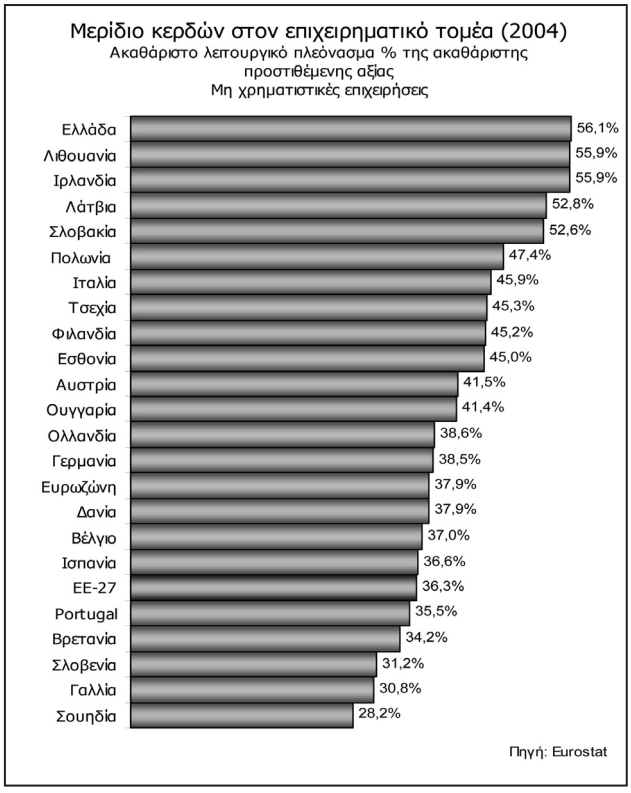

Φορολογικά έσοδα και πραγματική επιβάρυνση ανά τύπο οικονομικής δραστηριότητας

			Ε.Ε. - 27	Ευρώ 13	ΕΛΛΑΔΑ
Πραγματικός συντελεστής	Κατανάλωση	1995	**21,5**	**20,9**	**17,6**
		2004	**21,6**	**21,6**	**17,6**
		2005	**22,1**	**21,8**	**17,0**
	Εργασία	1995	**35,8**	**36**	**34,1**
		2004	**35,1**	**36,2**	**37,9**
		2005	**35,2**	**36,8**	**38,0**
	Κεφάλαιο	1995	**24,2**	**23,4**	**11,8**
		2004	**25,3**	**28,4**	**15,4**
		2005	**27,3**	**30,4**	**:**
Φορολογικά έσοδα	% ΑΕΠ	1995	**39,7**	**39,9**	**32,6**
		2004	**39,2**	**39,6**	**34,3**
		2005	**39,6**	**39,9**	**34,4**

12. Κατά το 2005-2006 οι αυξήσεις **των πραγματικών αποδοχών** (1997-2006 η μέση ετήσια αύξηση των πραγματικών αποδοχών ήταν της τάξης του 2,4%) στο ύψος των αυξήσεων της παραγωγικό-τητας της εργασίας είχε ως αποτέλεσμα το μερίδιο της εργασίας στον επιχειρηματικό τομέα να διατηρηθεί σταθερό και να μην παρατηρείται αναδιανομή του εισοδήματος σε βάρος της εργασίας. Για να διατηρηθεί αυτή η εξέλιξη και κατά το 2007-2008 στην διανομή του προϊόντος (πριν από τις αναδιανεμητικές λειτουργίες του κράτους), θα πρέπει οι τελικές αυξήσεις των μέσων ονομαστικών αποδοχών των μισθωτών να ισούται με το άθροισμα πληθωρισμού και παραγωγικότητας της εργασίας (3,1%+2,3%=5,4% ετησίως).

13. Οι μέσες μηνιαίες ακαθάριστες αποδοχές το 2006 ανέρχονταν στην Ελλάδα σε 1501 ευρώ, έναντι 2391 ευρώ κατά μέσο όρο στην Ε.Ε-15. Έτσι, το μηνιαίο κόστος εργασίας στην Ελλάδα αντιστοιχεί στο 72% του μέσου όρου της Ε.Ε.-15 και η παραγωγικότητα της εργασίας στην Ελλάδα ανέρχεται σε 91% του μέσου όρου της Ε.Ε-15. Τέλος, η αγοραστική δύναμη του μέσου ακαθάριστου μισθού στην Ελλάδα ανερχόταν, κατά το 2006, στο 72% του μέσου όρου της Ε.Ε-15.

Αυξήσεις των πραγματικών αποδοχών 2006 (%)
Αποπληθωρισμός με τον δείκτη ιδιωτικής κατανάλωσης

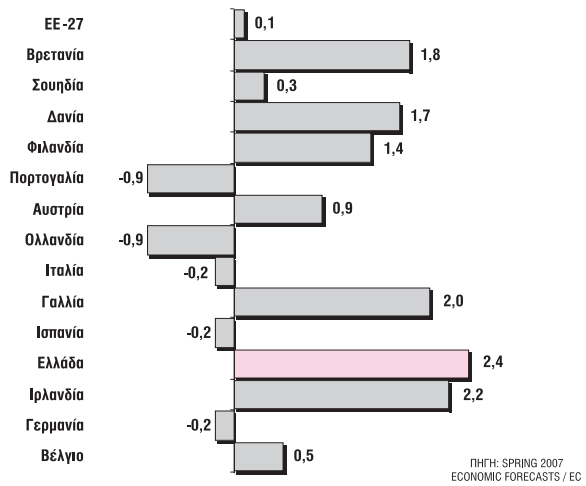

Μέσες ακαθάριστες αποδοχές (2006)
(καθαρός μισθός + εισφορές μισθωτού)
σε Ευρώ απασχολούμενοι με πλήρες ωράριο

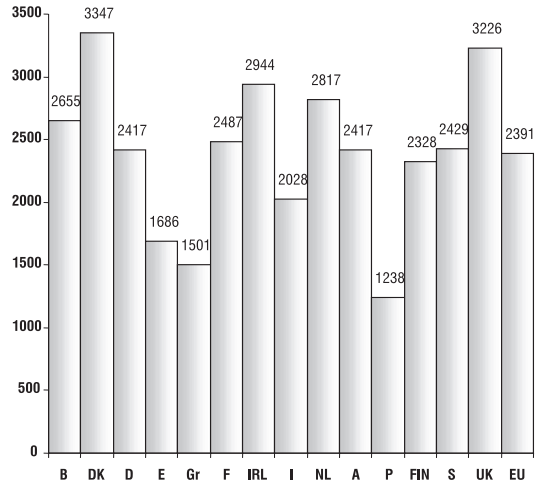

Πηγή: European Economy Statistical Annex Spring 2007

14. Ο πληθωρισμός στην Ελλάδα, είναι πληθωρισμός κερδών και η μείωση της ανταγωνιστικότητας τιμής δεν οφείλεται στις αυξήσεις των μισθών, οι οποίες δεν υπερβαίνουν τις αυξήσεις της παραγωγικότητας της εργασίας, αλλά στην διευρυμένη αύξηση των περιθωρίων κέρδους.

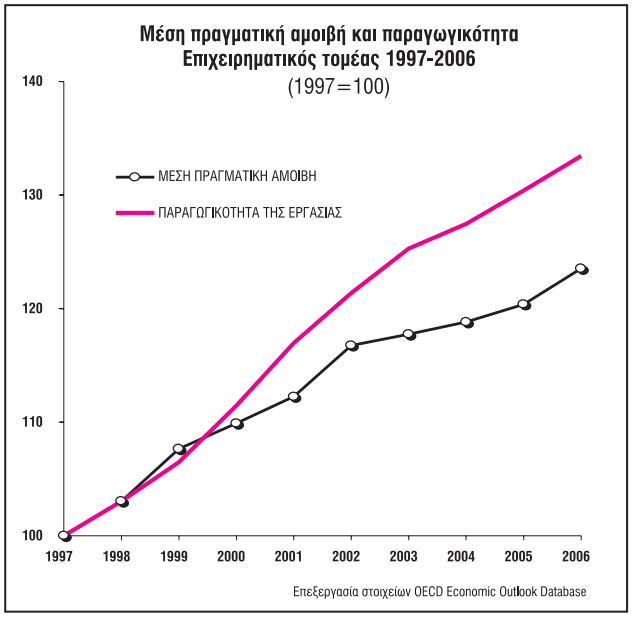

15. Η ανάλυση **του εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες** αναδεικνύει ότι οι καθαρές μηνιαίες αποδοχές στον ιδιωτικό τομέα κυμαίνονται για δύο στους τρεις μισθωτούς, από 501 ευρώ έως 1000 ευρώ, ενώ στην πλειοψηφία τους (8 στους 10 μισθωτούς) εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα με αυτό το εισόδημα. Επίσης, δύο στους τρεις απασχολούμενους με καθεστώς μερικής απασχόλησης, έχουν καθαρό μηνιαίο εισόδημα που δεν υπερβαίνει τα 500 ευρώ και στην πλειοψηφία τους (8 στους 10 εργαζόμενους) είναι γυναίκες. Τέλος, πάνω από το 50% των μισθωτών που εργάζεται στον ευρύτερο δημόσιο τομέα έχει καθαρό μηνιαίο εισόδημα από 1001 έως 1.500 ευρώ, ενώ στον ιδιωτικό τομέα ένας στους πέντε εργαζόμενους έχει αυτό το εισόδημα.

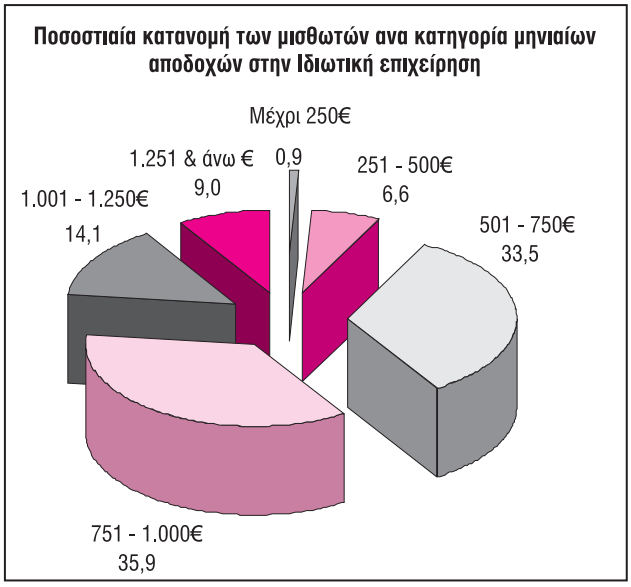

16. Η Ελλάδα διακρίνεται για **τις οικονομικές της ανισότητες,** με την έννοια ότι το εισόδημα των 20% περισσότερο εύπορων ελλήνων είναι συστηματικά περίπου το εξαπλάσιο από το εισόδημα των 20% λιγότερο εύπορων ελλήνων.

17. Η παγκοσμιοποίηση μείωσε το μερίδιο των μισθών στο εθνικό εισόδημα στις περισσότερες χώρες του ΟΟΣΑ τα τελευταία τριάντα χρόνια, αφού για παράδειγμα οι μισθοί στην Ιαπωνία μειώθηκαν κατά 25% ως προς το μερίδιό τους στο ΑΕΠ, στην Ε.Ε.-15 κατά 13% και στις ΗΠΑ κατά 7%.

18. Το εργατικό δυναμικό (δεύτερο τρίμηνο 2006, 4.880.000 άτομα, 68,2% του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας 15-64 ετών) το 2006 σε σχέση με το προηγούμενο έτος αυξήθηκε κατά 0,65%, **η απασχόληση** (4.453.000 άτομα, 63,2% του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας) που αυξήθηκε κατά 1,6% ήταν υπερδιπλάσια της μεταβολής του εργατικού δυναμικού (70.890 άτομα και 31.450 αντίστοιχα) με αποτέλεσμα ο αριθμός των ανέργων να μειωθεί κατά 39.450 άτομα και το επίπεδο της ανεργίας να μειωθεί από 9,8% το 2005 στο 8,9% το 2006, κατέχοντας την δεύτερη θέση στην κατάταξη των κρατών-μελών της Ε.Ε-15 μετά την Γαλλία. Όμως, το 70% της αύξησης του αριθμού των απασχολούμενων αφορά σε ευέλικτες μορφές απασχόληση (20% μερική απασχόληση και 50% προσωρινή απασχόληση). Επίσης, το 2006 ο ευρύτερος δημόσιος τομέας απορρόφησε το 1/4 όσων εισήλθαν στην μισθωτή απασχόληση (έναντι 1/5 κατά τα αμέσως προηγούμενα έτη) και κατά τα τελευταία έτη ένας στους τέσσερις προσωρινά απασχολούμενους εργάζεται στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

19. Η διάρθρωση της απασχόλησης στην Ελλάδα αναφέρεται στους μισθωτούς (63,7% των απασχολούμε-νων), στους αυτοαπασχολούμενους (21,6%), στους εργοδότες (8,2%) και στα συμβοηθούντα και

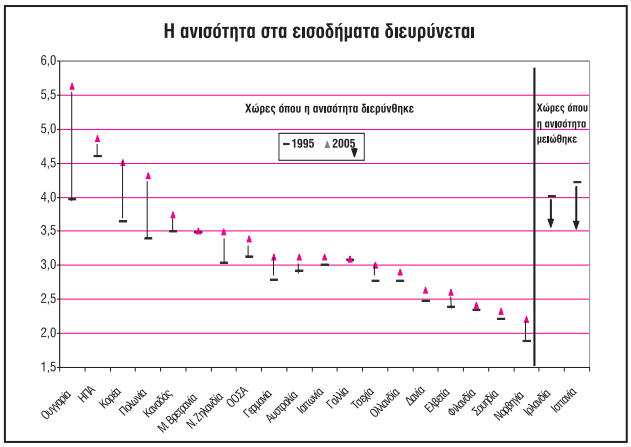

μη αμειβόμενα μέλη (6,5% των αυτοαπασχολούμενων).

	ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΡΟΩΝ	ΕΙΣΡΟΕΣ ΜΕ ΕΥΕΛΙΚΤΕΣ ΜΟΡΦΕΣ		Συμμετοχή Ευέλικτων Εισροών (%)
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	**194.416**		**36.546**	**18,8**
Δημόσια Υπηρεσία ή επιχείρηση	*37.796*	ΜΕΡΙΚΗ	*7.098*	18,8
Ιδιωτική επιχείρηση	*156.620*		*29.448*	18,8
ΜΙΣΘΩΤΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	**157.148**		**72.354**	**46,0**
Δημόσια Υπηρεσία ή επιχείρηση	*37.796*	ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ	*25.295*	66,9
Ιδιωτική επιχείρηση	*119.352*		*47.059*	39,4

Στις επιχειρήσεις που απασχολούν μέχρι 10 άτομα η αναλογία της μισθωτής απασχόλησης σε αυτές ξεπερνά τα 2/5 των μισθωτών (42,6%). Σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2005) αυξάνονται όλες οι κατηγορίες των απασχολούμενων με εξαίρεση τους αυτοαπασχολούμενους, ενώ σημαντικό μερίδιο στην αύξηση αυτή έχει η μισθωτή εργασία. Η μισθωτή εργασία στις επιχειρήσεις που απασχολούν μέχρι

10 άτομα μειώθηκε έναντι του προηγούμενου έτους (2005), έτσι ώστε η αύξηση της συνολικής μισθωτής απασχόλησης να οφείλεται στην αύξηση του αριθμού των μισθωτών στις επιχειρήσεις άνω των 10 ατόμων.

20. Η απασχόληση σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2005), αυξήθηκε σε 10 κλάδους της ελληνικής οικονομίας και μειώθηκε στους υπόλοιπους 7 κλάδους της οικονομίας. Στους κλάδους στους οποίους αυξήθηκε η απασχόληση (η μεταβολή ανέρχεται περί τα 99.660 άτομα), 7 στους 10 απασχολούμενους προέρχεται από τις μεταβολές στους κλάδους της Δημόσιας Διοίκησης, της Εκπαίδευσης και των Μεταφορών-Επικοινωνιών, ενώ στους κλάδους στους οποίους μειώθηκε η απασχόληση (κατά 28.770 άτομα περίπου), 8 στους 10 απασχολούμενους προέρχονται από τις μειώσεις που υπέστησαν οι κλάδοι των κατασκευών και της Γεωργίας.

21. Η τεχνολογική και καινοτομική υποβάθμιση της ελληνικής οικονομίας αντανακλάται και στο επίπεδο εκπαίδευσης των εργαζομένων u963 στην χώρα μας. Έτσι,
οι επιχειρήσεις για την κάλυψη των νέων θέσεων εργασίας, ζητούν, κυρίως, μεσαίου εκπαιδευτικού και τεχνικού επιπέδου γνώσεις και δεξιότητες. Κατά συνέπεια, **επτά στις δέκα θέσεις εργασίας** στην Ελλάδα, κατέχουν απόφοιτοι δημοτικού και λυκείου, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τις προοπτικές βελτίωσης του επιπέδου ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

22. Η προοπτική της διά βίου μάθησης μπορεί να συμβάλλει στην αναβάθμιση της θέσης των εργαζομένων και της βελτίωσης της ποιότητα ζωής τους. Η επιδίωξη για τον

καθορισμό μιας Ευρωπαϊκής Περιοχής διά βίου μάθησης αποτελεί κρίσιμο στόχο ώστε να καταστούν οι πολίτες ικανοί να κινούνται ελεύθερα μεταξύ μαθησιακών πλαισίων, επαγγελμάτων, περιοχών και χωρών, διαμορφώνοντας παράλληλα το πλαίσιο της δια βίου μάθησης σε συνεργασία με τον ευρωπαϊκό χώρο έρευνας. Η ανάδειξη της δια βίου μάθησης αποτελεί κρίσιμη μεταβλητή επίτευξη της κοινωνίας της γνώσης, με διττό προσανατολισμό: την αυτόνομη πολιτική εκπαίδευσης και το στόχο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση. Στο πλαίσιο αυτό η εθνική πολιτική για την διά βίου μάθηση, συστατικά στοιχεία της οποίας αποτελούν η αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος και η αντιστοίχηση των συστημάτων κατάρτισης με τις απαιτήσεις της οικονομίας αλλά και των αναγκών του ανθρώπινου δυναμικού, οφείλει να διαμορφώνει τις κατάλληλες συνθήκες και προϋποθέσεις για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων, την ενίσχυση της δυνατότητας τους, να αντεπεξέλθουν στις οικονομικές, πολιτισμικές και

κοινωνικές αλλαγές που πολύ πιο έντονα σήμερα επιδρούν στη διάρκεια της ζωής τους. Είναι όμως αναγκαίο να αντιμετωπισθούν οι “εξωγενείς” πιέσεις που υφίσταται ο εκπαιδευτικός χώρος, να αναδειχθεί η αναγκαιότητα σαφούς οριοθέτησης των συστημάτων του εκπαιδευτικού χώρου, του συστήματος απασχόλησης και της λειτουργίας της αγοράς εργασίας και να αμβλυνθεί ο κατακερματισμός των πολιτικών, να προωθηθεί η συνεργεία χωρών και φορέων καθώς και ο αυξημένος και ουσιαστικός ρόλος των κοινωνικών συνομιλητών.

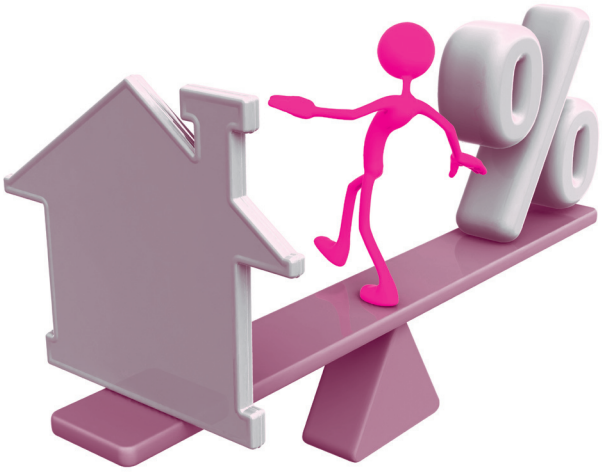

23. Ο αριθμός των νοικοκυριών στην Ελλάδα προσεγγίζει τα 3.993.000, από τα οποία το 67,3% βρίσκεται σε αστικές περιοχές, 20,5% βρίσκεται σε αγροτικές περιοχές και 12,2% βρίσκεται σε ημιαστικές περιοχές. Στις περιφέρειες Αττικής και Νοτίου Αιγαίου το 25% των νοικοκυριών έχει μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα που κυμαίνεται από 751 ευρώ έως 1.451 ευρώ. Στις υπόλοιπες περιφέρειες της χώρας, πάνω από το 40% των νοικοκυριών έχουν μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα που κυμαίνεται από 751 ευρώ έως 1450 ευρώ.

24. Το χρέος των νοικοκυριών στην Ελλάδα ως ποσοστό του ΑΕΠ το 2006 ανερχόταν σε 46% (Ευρωπαϊκή Επιτροπή) και σε 44% (Τ.τ.Ε) και διατηρείται σε υψηλά επίπεδα, ιδιαίτερα αυτό που αφορά τα δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου (84% των στεγαστικών δανείων).

25. Η συσχέτιση της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης αποτελεί ένα πεδίο συζητήσεων σε θεωρητικό και πολιτικό επίπεδο στο οποίο η εμπλοκή των κοινωνικών φορέων και ειδικότερα των συνδικαλιστικών οργανώσεων δεν αφορά μόνο την αποτελεσματικότητα των πολιτικών υποστήριξης της καινοτομίας στις επιχειρήσεις και γενικότερα τις οικονομικές δραστηριότητες από την πλευρά της απασχόλησης. Αφορά επίσης τους τρόπους προσέγγισης του ζητήματος της καινοτομίας, του ρόλου της επιχειρηματικότητας και των πολιτικών που απαιτούνται να υλοποιηθούν. Στην κατεύθυνση αυτή η καινοτομία που αφορά την ανανέωση της τεχνολογίας, των προϊόντων, των μεθόδων παραγωγής και των οργανωτικών επιλογών απαιτείται να έχει επιθυμητά αποτελέσματα στο επίπεδο της κοινωνίας και της οικονομίας. Επίσης, η αντίληψη που θεωρεί την επιχειρηματικότητα ως βασική κινητήρια δύναμη της καινοτομικής διαδικασίας δεν φαίνεται να επιβεβαιώνεται από τα πρακτικά αποτελέσματα των εφαρμοζόμενων πολιτικών. Τέλος, ανεξάρτητα εάν οι χώροι των επιχειρήσεων είναι αυτοί όπου υλοποιούνται οι καινοτομίες, η συμβολή τους στην αύξηση της απασχόλησης, της παραγωγικότητας και στην βελτίωση των συνθηκών εργασίας απαιτεί τον επαναπροσδιορισμό των προϋποθέσεων μιας αποτελεσματικής

καινοτομικής στρατηγικής αναφορικά με την επίτευξη του συνόλου των κοινωνικών της στόχων και ειδικότερα του στόχου αύξησης της απασχόλησης και βελτίωσης της ποιότητας της εργασίας.

26. Η ανάλυση των κλάδων (διυλιστήρια, λιμάνια, τράπεζες) αναδεικνύει ότι η ιδιωτικοποίηση δημόσιων επιχειρήσεων και η εξαγορά από επενδυτικά κεφάλαια του εξωτερικού, προκειμένου να χρηματοδοτηθούν τα δημόσια ελλείμματα αποτελεί επιλογή (απελευθέρωση της αγοράς), η οποία ως μία κατευθυνόμενη διαδικασία επιδιώκει να συνδυάσει την εξασφάλιση της κερδοφορίας των ιδιωτικών επιχειρήσεων με ανεπιτυχή επίτευξη της ισορροπίας των δημοσιονομικών και μακρο-οικονομικών μεγεθών. **Η δημόσια διαχείριση** υπό την προϋπόθεση ολοκλήρωσης των επενδυτικών προγραμμάτων, βελτίωσης των συστημάτων οργάνωσης και διοίκησης και αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού, εξασφαλίζει υψηλή κερδοφορία στις δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την τεχνολογική βελτίωση των υποδομών, την αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας στο ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον και την διεύρυνση της συμβολής τους στην ανάπτυξη και την απασχόληση στις περιφέρειες της Αττικής και της Κεντρικής Μακεδονίας.

27. Οι αποφάσεις των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών αποτελούν σε διεθνές επίπεδο **τις βασικές κινητήριες δυνάμεις** των εξελίξεων για το μέλλον των κλάδων και μεταξύ αυτών των τηλεπικοινωνιών, του χρηματοπιστωτικού τομέα, της ενέργειας, των μεταφορών, κλπ. **Μία στρατηγική δημόσιου συμφέροντος** σ' αυτούς τους κλάδους του αναπτυξιακού προτύπου με τις επικοινωνιακές, ενεργειακές, μεταφορικές κλπ. ανάγκες, των κοινωνικών αναγκών με τις καταναλωτικές συμπεριφορές, των ιδιωτικών χρήσεων με το δημόσιο συμφέρον. Σ' αυτήν την στρατηγική οι συνδικαλιστικές οργανώσεις απαιτείται να αναλάβουν ενεργό και αναβαθμισμένο ρόλο σε όλα τα επίπεδα της επιχειρηματικής λειτουργίας. Πράγματι, στις παραδοσιακές δημόσιες επιχειρήσεις και τους Οργανισμούς το ενδιαφέρον ήταν κυρίως η προσφορά των αγαθών ή των υπηρεσιών που χρειαζόταν η ανάπτυξη της οικονομίας και η συνδικαλιστική παρέμβαση διεκδικούσε το δημόσιο συμφέρον υποστηρίζοντας τις κατάλληλες τεχνολογίες, τις κατάλληλες μεθόδους οργάνωσης και τις κατάλληλες επιλογές σε ότι αφορά τις εργασιακές σχέσεις και τις γνώσεις των εργαζομένων. **Σήμερα όμως μια στρατηγική δημοσίου συμφέροντος** περιλαμβάνει αναγκαστικά την χάραξη αναπτυξιακών και τεχνολογικών προοπτικών, την επίτευξη μίας ευρείας κοινωνικής συμφωνίας σε σχέση με τις προοπτικές αυτές, την ύπαρξη μηχανισμών ελέγχου ως προς την υλοποίηση των στόχων στο επίπεδο της έρευνας, της τεχνολογίας και της παραγωγής.

28. Το Πράσινο βιβλίο για τον εκσυγχρονισμό του εργατικού δικαίου επιδιώκει την «μεταρρύθμιση» της εργατικής νομοθεσίας με όρους που συνεπάγονται την απορύθμισή της και τον περιορισμό των όρων προστασίας του εργαζόμενου, διευκολύνοντας τις επιχειρήσεις να μειώσουν το κόστος παραγωγής σε βάρος της ασφάλειας των εργαζομένων έναντι μίας ζητούμενης εναλλακτικής ασφάλειας και αβέβαιης αποτελεσματικότητας, της οποίας το κόστος φαίνεται να μετακυλύεται από τις επιχειρήσεις στο κοινωνικό σύνολο.

29. Η αδήλωτη εργασία πλήττει όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το μέγεθός της εκτιμάται στην Ε.Ε.- 27 από 10-28 εκατ. άτομα ή από 7%-19% του όγκου της συνολικής δηλωμένης απασχόλησης και αντιστοιχεί σε ΑΕΠ της τάξης κατά μέσο όρο 7%-16% του ΑΕΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην Ελλάδα το μέγεθός της εκτιμάται ότι ανέρχεται σε 25% του όγκου της συνολικής απασχόλησης (1.100.000 άτομα περίπου) και αντιστοιχεί σε ΑΕΠ της τάξης άνω του 20% του ΑΕΠ της χώρας. Η αντιμετώπισή του αποτελεί ζήτημα ζωτικής σημασίας για την καταπολέμηση της παραοικονομίας, την αναβάθμιση του συστήματος των εργασιακών σχέσεων, την βελτίωση του συστήματος κοινωνικής προστασίας, τους όρους λειτουργίας της αγοράς εργασίας και των συνθηκών λειτουργίας του ανταγωνισμού. Η αποτελεσματική καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας προϋποθέτει τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μίας ολοκληρωμένης στρατηγικής, στην οποία ο ρόλος των συνδικαλιστικών οργανώσεων είναι καθοριστικός στην προώθηση ένταξης ή επανένταξης των αδήλωτα εργαζομένων σε συνθήκες νόμιμης εργασίας.

30. Η αξιολόγηση των «μεταρρυθμιστικών»παρεμβάσεων στα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης στις χώρες μέλη του ΟΟΣΑ από την δεκαετία του 1990 μέχρι σήμερα, αναδεικνύει ότι αυτές, ανεξάρτητα των εξειδικεύσεων εφαρμογής ανά χώρα, επέφεραν ουσιαστικές μειώσεις (κατά μέσο όρο 20%) στο επίπεδο των συντάξεων ακόμη και σ' αυτό των φτωχότερων συνταξιούχων.

Μέγεθος της αδήλωτης εργασίας στο σύνολο του ΑΕΠ (%)

	Σύμφωνα με στοιχεία του EIRO			Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής		
	Μέγεθος	Έτος	Πηγή	Μέγεθος	Έτος	Πηγή
Κύπρος				4,20%	2003	Ελληνική Κυπριακή Διοίκηση
Εσθονία				8%-9%	2001	Eurostat
Δανία				5,50%	2001	Ίδρυμα Ρόκγουλ
Φιλανδία	4,20%			4,20%	1992	Φιλανδικό Υπουργείο Οικονομικών
Σουηδία	4,60%	1998	Εθνικό Ελεγκτικό Γραφείο	3%	1997	Ίδρυμα Ρόκγουλ
Ηνωμένο Βασίλειο	1,50%	2003	Στοιχεία του ΝΑΡ	2%	2000	Ίδρυμα Ρόκγουλ
Ιρλανδία	5%-10%	1998				
Ολλανδία	13,80%	2002	EE	2%	1995	CBS
Γαλλία	10%-20%	2003	Κεντρική Αντιπροσωπεία Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης	4%-6,5%	1998	Ίδρυμα Ρόκγουλ
Γερμανία	17%	2004	Κυβέρνηση	6%	2001	Ίδρυμα Ρόκγουλ
Ιταλία	17%	2000		16%-17%	2001	ISTAT
Ελλάδα	25%-40%			Άνω του 20%	1998	Ανεπιβεβαίωτες πληροφορίες από τον τύπο
Ουγγαρία	25%-35%	2004	Ecostat	18%	1998	Borbely
Λετονία				18%	2000	Λετονική Στατιστική Υπηρεσία
Πολωνία	27,40%	2000	Ινστιτούτο για τη Μελέτη της Εργασίας (IZA)	14%	2003	Κεντρικό Γραφείο Στατιστικής
Ρουμανία	20%	2003	Συμμαχία για την Οικονομική Ανάπτυξη	21%	2000	Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής
Σλοβακία	18%	2003	Ίδρυμα Φρίντριχ Έμπερτ	13%-15%	2000	Εθνική Στατιστική Υπηρεσία
Σλοβενία	17%-25%	1997	Κυβερνητική Επιτροπή για τον εντοπισμό και την πρόληψη της αδήλωτης εργασίας	17%	2003	Κυβέρνηση

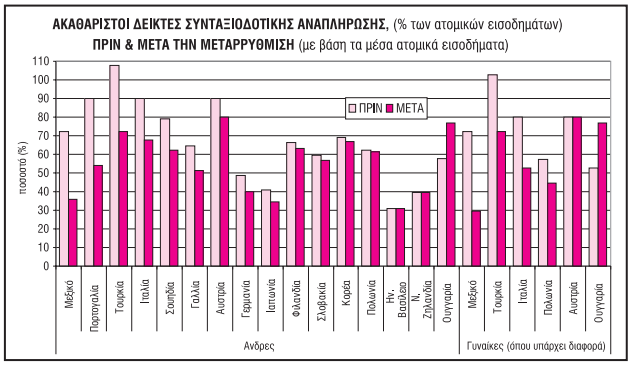

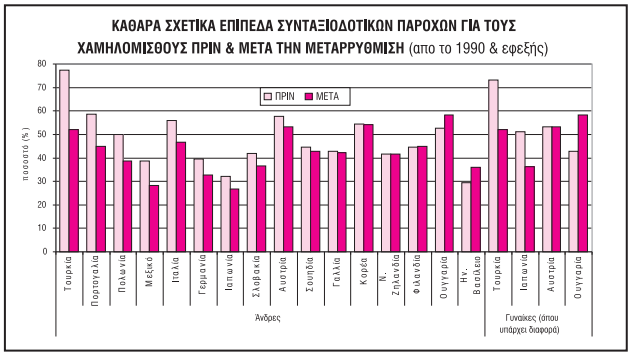

ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ. ΔΟΜΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Της Πένης Γεωργιάδου.

Μια στρατηγική δράση των συνδικάτων στο πλαίσιο της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας EQUAL, β' κύκλος.

Οι **μετανάστες** αποτελούν ένα σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού της χώρας και του εργατικού της δυναμικού και στη συντριπτική τους πλειοψηφία δηλώνουν μισθωτοί. Οι διακρίσεις που υφίστανται στο πεδίο της απασχόλησης σχετίζονται τόσο με την κοινωνική τους ασφάλιση και τις αποδοχές τους όσο και ευρύτερα με την ισότιμη πρόσβαση τους σε μια σειρά από κοινωνικά αγαθά.

Τα **συνδικάτα** από τη μεριά τους και το ρόλο τους ως θεσμικοί εκπρόσωποι του κόσμου της μισθωτής εργασίας, υποστηρίζουν και προωθούν την ισότιμη άσκηση των εργασιακών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων των μεταναστών, αναπτύσσοντας μια σειρά από δράσεις και συνεργασίες με εκπροσώπους ή και οργανώσεις των μεταναστών και προωθώντας την ενεργοποίηση και εκπροσώπηση των ίδιων των μεταναστών στα συνδικάτα. Στο πλαίσιο της προσπάθειας αυτής εντάσσεται και η παρούσα παρέμβαση, μέσα από την κοινοτική πρωτοβουλία **EQUAL,** με τίτλο «Παρατηρητήριο και δίκτυο δομών για την ενδυνάμωση των οικονομικών μεταναστών και προσφύγων στην αγορά εργασίας».

Σκοπός του έργου είναι η υποστήριξη των Μεταναστών και των προσφύγων σε μια προσπάθεια για ισότιμη και πλήρη άσκηση των εργασιακών τους δικαιωμάτων διαμέσου της δημιουργίας ενός **οργανωμένου υποστηρικτικού δικτύου** για όλους όσους υπόκεινται σε διακρίσεις στους χώρους της δουλειάς τους λόγω της εθνικής ή φυλετικής τους καταγωγής. Επιπλέον, επιδιώκεται η επαφή των εργαζομένων μεταναστών, των κοινοτήτων τους και γενικότερα των οργανώσεων που τους εκπροσωπούν με τα Ελληνικά συνδικάτα και άλλους φορείς, οι οποίοι μπορεί να συμβάλλουν στην προσπάθεια για ισότιμη ένταξη και άσκηση των εργασιακών τους δικαιωμάτων.

Το Σχέδιο με τίτλο «**Παρατηρητήριο και Δίκτυο Δομών για την Ενδυνάμωση των Οικονομικών Μεταναστών και Προσφύγων στην Αγορά Εργασίας**» υλοποιείται από την Αναπτυξιακή Σύμπραξη «Ενδυνάμωση των Οικονομικών Μεταναστών και Προσφύγων στην Αγορά Εργασίας» από το Μάιο του 2005 και θα ολοκληρωθεί το Δεκέμβριο του 2007.

Η **Αναπτυξιακή Σύμπραξη** αποτελεί ένα διευρυμένο σχήμα συνεργασίας μεταξύ 12 φορέων, οι οποίοι παρουσιάζουν διαφορετικές εξειδικεύσεις με βάση το προφίλ και το ρόλο τους και οι οποίοι λειτουργούν συμπληρωματικά μεταξύ τους. **Συντονιστής** του έργου είναι το ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ.

Στην Αναπτυξιακή Σύμπραξη **συμμετέχουν** οι φορείς:

ΚΕΚ ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ), Ελληνο-Σουδανικός Σύνδεσμος Φιλίας (ΕΣΣΦ), Ελληνικό Φόρουμ Μεταναστών, Εργατικό Κέντρο Αθήνας (ΕΚΑ), Εργατικό Κέντρο Πειραιά (ΕΚΠ), Πάντειο Παν/μιο - Κέντρο Κοινωνικής Μορφολογίας και Κοινωνικής Πολιτικής (ΚΕΚΜΟΚΟΠ), Μακεδονικό Ινστιτούτο Εργασίας (ΜΑΚΙΝΕ), PRAKSIS, Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ), ΚΕΚ ΓΣΕΒΕΕ, Ελληνική Εταιρεία Διοίκησης Επιχειρήσεων (ΕΕΔΕ) & Ακρώνυμο Μελετητική Ε.Π.Ε..

Από την έναρξη του προγράμματος μέχρι σήμερα, οι **κύριες δράσεις** που αναπτύχθηκαν είναι:

1. Σύσταση, λειτουργία και ανατροφοδότηση του Παρατηρητηρίου Απασχόλησης Μεταναστών (ΠΑΜ). Το ΠΑΜ έχει συμπεριληφθεί στο δικτυακό τόπο του ΙΝΕ ΓΣΕΕ **(http://www.inegsee.gr)** και στην ιστοσελίδα της Αναπτυξιακής Σύμπραξης. Η ιστοσελίδα είναι άμεσα προσβάσιμη τόσο στους επισκέπτες της ομάδας – στόχου όσο και στο ευρύ κοινό και περιλαμβάνει μεταξύ άλλων: άρθρα σχετικά με το μεταναστευτικό φαινόμενο στην Ελλάδα, το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο για τους οικονομικούς μετανάστες και πρόσφυγες (Νόμοι, Προεδρικά Διατάγματα και Υπουργικές Αποφάσεις του εθνικού θεσμικού πλαισίου, καθώς και Ανακοινώσεις, Κοινοτικές Οδηγίες και γενικότερα υλικό για το κοινοτικό θεσμικό πλαίσιο), μελέτες κ.α. Επιπλέον στο πλαίσιο της δράσης εκπονήθηκαν τρία **ερωτηματολόγια** (συνοδεύονται από σχετικό **εγχειρίδιο οδηγιών** συμπλήρωσης τους), τα οποία απευθύνονται προς τους μετανάστες επωφελούμενους των δομών και συμπληρώνονται από τα στελέχη των 7 δομών/γραφείων υποστήριξης μεταναστών. Τα στοιχεία από τα ερωτηματολόγια τροφοδοτούν τη σχετική βάση δεδομένων που δημιουργήθηκε και η επεξεργασία αυτών αξιοποιείται για την εκπόνηση τριμηνιαίων εκθέσεων, για την εξαγωγή συμπερασμάτων και την εκπόνηση προτάσεων για την αντιμετώπιση προβλημάτων των μεταναστών. Φορείς υλοποίησης: ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, Ακρώνυμο Μελετητική Ε.Π.Ε.

2. Σχεδιασμός και υλοποίηση καινοτόμου προγράμματος κατάρτισης στελεχών των δομών του δικτύου. Η κατάρτιση συνέβαλε στη δημιουργία ενός **πυρήνα εξειδικευμένων στελεχών** που στη συνέχεια στελέχωσε τις δομές/γραφεία που λειτουργούν στο πλαίσιο του Προγράμματος

Ειδικότερα, μέσω της κατάρτισης, επιδιώχτηκε οι εκπαιδευόμενοι να αποκτήσουν εξειδικευμένες γνώσεις και να αναπτύξουν τις απαραίτητες ικανότητες /δεξιότητες ώστε να είναι σε θέση:

α) να στελεχώσουν τις δομές υποστήριξης μεταναστών και προσφύγων, υποστηρίζοντας τη λειτουργία τους ως κέντρα διασύνδεσης των ανθρώπων με διαφορετική εθνικότητα και πολιτισμική ταυτότητα.

β) να συμβάλουν στην συλλογική ενεργο-

ποίηση, ενδυνάμωση και υποστήριξη των μεταναστών και προσφύγων αξιοποιώντας δυνατότητες δικτύωσης με άλλους φορείς.

Η κατάρτιση είχε διάρκεια 400 ώρες (280 ώρες θεωρία και 120 πρακτική άσκηση) και απευθύνονταν σε 15 άτομα, Έλληνες και αλλοδαπούς, άνεργους και εργαζόμενους. Η επιλογή τους έγινε με βάση συγκεκριμένα κριτήρια, μεταξύ των οποίων και η προέλευσή τους από την ομάδα στόχου του έργου, η επαγγελματική εμπειρία και η εθελοντική δραστηριότητα σε συναφή πεδία με το αντικείμενο κατάρτισης ή με μετανάστες και πρόσφυγες.

Το πρόγραμμα κατάρτισης των συμβούλων εστίασε στις παρακάτω θεματικές ενότητες:

- Επιμόρφωση σε **εργασιακά θέματα, με έμφαση σε αυτά** που αφορούν στα **προβλήματα των μεταναστών - προσφύγων** οι οποίοι υπόκεινται σε διακρίσεις **ως προς την άσκηση των εργασιακών δικαιωμάτων τους.** Τα θέματα αυτά συνδέονταν με μια σειρά από άλλα προβλήματα ένταξης των μεταναστών στην ελληνική κοινωνία όπως νομιμοποίηση, εκπαίδευση, εξεύρεση εργασίας, παραπομπή σε φορείς, κ.ά.

- Πρακτικές και τρόποι **ενδυνάμωσης των μεταναστών - προσφύγων και δυνατότητες ενεργοποίησης τους** για τη βελτίωση των εργασιακών συνθηκών κυρίως μέσω συλλογικών μορφών δραστηριοποίησης

- Στη **δικτύωση** σε τοπικό και εθνικό επίπεδο και στη **συντονισμένη παρέμβαση**

με φορείς, οργανισμούς, συλλογικές οργανώσεις και σωματεία που δραστηριοποιούνται στην υποστήριξη των μεταναστών.

Τα καταρτισθέντα 15 στελέχη (εκ των οποίων 7 μετανάστες), από το **Μάιο του 2006 τοποθετήθηκαν** και απασχολούνται στις 7 δομές/γραφεία υποστήριξης των μεταναστών. **Στόχος των υπηρεσιών αυτών** είναι να συμβάλουν στη δημιουργία ενός οργανωμένου υποστηρικτικού δικτύου για όλους όσους υφίστανται διακρίσεις στους χώρους δουλειάς λόγω εθνικής ή φυλετικής καταγωγής, καθώς και στην ισότιμη και πλήρη άσκηση των εργασιακών δικαιωμάτων τους.

3. Σύσταση και συνεχής λειτουργία των επτά (7) Γραφείων υποστήριξης μεταναστών και προσφύγων σε θέματα εργασιακών σχέσεων και ασφαλιστικών δικαιωμάτων. Τα γραφεία λειτουργούν στην Αθήνα, στον Πειραιά, στη Θεσσαλονίκη, στην Πάτρα και στο Βόλο (από το Μάιο του 2006). Η δράση των δομών αυτών και των στελεχών τους επικεντρώθηκε:

- Στην **παροχή υπηρεσιών** ενημέρωσης, συμβουλευτικής, ενδυνάμωσης, παραπομπής, επίλυσης εργασιακών ζητημάτων, κ.ά. σε εξατομικευμένες περιπτώσεις μεταναστών. **Μέχρι τον Ιούνιο του 2007 έχουν επισκεφτεί τις δομές/γραφεία πάνω από 1500 μετανάστες για διάφορα θέματα (άδειών διαμονής, εργασιακά, υγείας, ασφάλειας κ.α).**

- Στη δημιουργία και εγκατάσταση **λογισμικού** σε όλες τις δομές και στην τροφοδότησή του με στοιχεία των επωφελούμενων που συμπληρώνονται από τους Συμβούλους, μέσω ερωτηματολογίων και σε συνεργασία με τους μετανάστες/επωφελούμενους των δομών.

- Στην ανάπτυξη και διεύρυνση της **δικτύωσης** σε τοπικό επίπεδο με: α) συλλογικούς φορείς εργαζομένων (Σωματεία, Ομοσπονδίες, Εργατικά Κέντρα), β) συλλογικούς φορείς μεταναστών (Οργανώσεις, Κοινότητες, Σύνδεσμοι Μεταναστών), γ) δημόσιους και μη δημόσιους φορείς που δραστηριοποιούνται ή / και παρέχουν υπηρεσίες στους μετανάστες (Δήμοι, Περιφέρειες, Οργανισμοί Ασφάλισης, Νοσοκομεία, ΜΚΟ, κ.α)

- Σε ενέργειες **δημοσιοποίησης** του έργου σε τοπικό επίπεδο.

Η λειτουργία των γραφείων υποστήριξης βασίζεται σε ενιαίο σχεδιασμό και υποστηρίζεται συστηματικά από το (ΚΕΚΙΝΕ/ΓΣΕΕ), μέσω συνεχούς ενημέρωσης,

εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και συμβουλευτικής στήριξης των στελεχών των γραφείων.

Φορείς υλοποίησης: ΕΚΑ, ΕΚΠ, ΕΣΦ, PRAKSIS, MAKINE, ΚΕΚ ΙΝΕ/ΓΣΕΕ (Αθήνα, Πάτρα, Θεσσαλονίκη και Βόλος)

Άλλες δράσεις, οι οποίες υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος και λειτουργούν υποστηρικτικά στην καλλιέργεια συνθηκών αποτελεσματικής ένταξης και ισότιμης άσκησης των εργασιακών δικαιωμάτων των μεταναστών είναι:

- **Έρευνα Καταγραφής και Αξιολόγησης των παρεχόμενων υπηρεσιών υποστήριξης των μεταναστών και προσφύγων**. Εκπονήθηκε και έχει ολοκληρωθεί η *«Τελική Έκθεση πεπραγμένων για τις μεταναστευτικές πολιτικές σε Ελλάδα και Ευρώπη και τα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου για την παροχή υπηρεσιών στους μετανάστες και πρόσφυγες»*. Στο πλαίσιο ποιοτικής έρευνας, συντάχθηκαν τρία ερωτηματολόγια για την πραγματοποίηση συνεντεύξεων σχετικά με την παροχή υπηρεσιών στους μετανάστες και την καταγραφή, ανάλυση και αξιολόγηση των πολιτικών που αφορούν στην ένταξη των μεταναστών. Διενεργήθηκαν οι συνεντεύξεις και ολοκληρώθηκε η στατιστική επεξεργασία των αποτελεσμάτων της εμπειρικής έρευνας μέσα από την επεξεργασία 120 συμπληρωμένων ερωτηματολογίων. Τα ερωτηματολόγια αφορούσαν τους φορείς που παρέχουν υπηρεσίες σε μετανάστες, τους φορείς που παρέχουν υπηρεσίες σε πρόσφυγες και τους εκπροσώπους φορέων των μεταναστών. Η έρευνα διενεργήθηκε στην Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη, στον Πειραιά, στην Πάτρα και στο Βόλο. Φορέας Υλοποίησης: Πάντειο Πανεπιστήμιο-ΚΕΚ-ΜΟΚΟΠ

- **Επιμόρφωση πολιτισμικών διαμεσολαβητών**. Η διάρκεια της επιμόρφωσης ήταν 150 ώρες και συμμετείχαν σε αυτό 17 άτομα. Άτομα με αλλοεθνή κυρίως καταγωγή επιμορφώθηκαν ανάλογα ώστε να βοηθήσουν τους μετανάστες και πρόσφυγες να ενταχθούν στην κοινωνία υποδοχής και να αποκτήσουν ισότιμη πρόσβαση στα αγαθά και υπηρεσίες. Τέσσερα άτομα από τους καταρτισθέντες στελέχωσαν αντίστοιχες υπηρεσίες. Φορέας υλοποίησης: ΕΣΠ.

- **Επιμόρφωση στελεχών/συμβούλων** δομών/υπηρεσιών υποστήριξης μεταναστών ή κοινωνικά ευπαθών ατόμων. Δημιουργήθηκαν 2 τμήματα (Αθήνα και Θεσσαλονίκη), συμμετείχαν σε αυτά 27 στελέχη/Σύμβουλοι. Η διάρκεια της επιμόρφωσης ήταν 30 ώρες ανά τμήμα. Φορείς υλοποίησης: ΚΕΚ ΓΣΕΒΕΕ σε συνεργασία με τα γραφεία υποστήριξης μεταναστών του ΕΚΑ και του ΜΑΚΙΝΕ.

- **Ανταλλαγές προσωπικού μεταξύ δομών Υποστήριξης μεταναστών και προσφύγων.** Στο πλαίσιο της δράσης αυτής σχεδιάστηκε και υλοποιείται πρόγραμμα ανταλλαγής προσωπικού μεταξύ του δικτύου των δομών με τη συμμετοχή 10 στελεχών τα οποία επισκέπτονται άλλες δομές προκειμένου να επιτευχθεί ανταλλαγή τεχνογνωσίας μεταξύ των Συμβούλων. Φορέας υλοποίησης: ΚΕΘΙ σε συνεργασία με το ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ.

- **Διοργάνωση επτά εργαστηρίων** τοπικού χαρακτήρα σε πόλεις δραστηριοποίησης των δομών (Αθήνα, Βόλος, Πάτρα, Πειραιάς, Θεσσαλονίκη). Στα εργαστήρια συμμετείχαν στελέχη και εκπρόσωποι Εταίρων της Αναπτυξιακής Σύμπραξης, δημόσιων και μη φορέων που παρέχουν υπηρεσίες ή δραστηριοποιούνται στο πεδίο των μεταναστών, εκπρόσωποι οργανώσεων των μεταναστών κ.α. **Αντικείμενο** των εργαστηρίων αποτέλεσε ο σχεδιασμός και η ανάληψη κοινών δράσεων (μεταξύ των συμμετεχόντων) για την αντιμετώπιση προβλημάτων των μεταναστών. Φορέας υλοποίησης: ΚΕΘΙ σε συνεργασία με τα κατά τόπους γραφεία υποστήριξης Μεταναστών και το ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ.

- **Οργάνωση, στελέχωση και λειτουργία Κέντρου Πολυπολιτισμικής Παιδείας.** Στο πλαίσιο της δράσης συστήθηκε και εξοπλίστηκε το Κέντρο Πολυπολιτισμικής Παιδείας του Ελληνικού Συμβουλίου Προσφύγων (ΕΣΠ), στο οποίο οργανώνονται από το ΕΣΠ και το ΕΣΦ/Φόρουμ Μεταναστών δραστηριότητες πολυπολιτισμικού, ενημερωτικού, εκπαιδευτικού και καλλιτεχνικού χαρακτήρα.. Οι φορείς στελεχώθηκαν από 4 άτομα, τα οποία παρακολούθησαν τη σχετική προαναφερθείσα επιμόρφωση πολιτισμικών διαμεσολαβητών.

- **Δημοσιοποίηση του έργου, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, των Κοινωνικών εταίρων, της Ομάδας στόχου, Συμβούλων κ.ά.** Στο πλαίσιο της δράσης αυτής, εκπονήθηκε και εκδόθηκε **ενημερωτικό φυλλάδιο** για τις δομές υποστήριξης μεταναστών στην ελληνική και άλλες 5 γλώσσες. Τέλος ενημερώνεται σε συνεχή βάση ο **δικτυακός τόπος** του έργου του ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ (http://www.inegsee.gr), καθώς και του Φόρουμ Μεταναστών (http://www.migrant.gr). Φορείς υλοποίησης: ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, ΚΕΚ ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΦ/Φόρουμ Μεταναστών.

- **Διοργάνωση πέντε ημερίδων δημοσιοποίησης του έργου, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης, των Κοινωνικών εταίρων, της Ομάδας στόχου, Συμβούλων κ.ά.** Στο πλαίσιο της δράσης αυτής πραγματοποιήθηκαν πέντε (5) ημερίδες σε τοπικό επίπεδο στις περιοχές δραστηριοποίησης των γραφείων υποστήριξης μεταναστών της Αναπτυξιακής Σύμπραξης (Αθήνα, Βόλος, Πάτρα, Πειραιάς, Θες/νίκη). Αντικείμενο των ημερίδων ήταν **«Μετανάστες, Εργασιακά Δικαιώματα και Συνδικάτα».** Στόχος ήταν, μεταξύ άλλων και η δημοσιοποίηση των δράσεων του σχεδίου και κυρίως της λειτουργίας των δομών του δικτύου στις αντίστοιχες περιοχές. Εισηγητές στην ημερίδα ήταν εκπρόσωποι Συνδικάτων, οργανώσεων Μεταναστών, στελέχη του ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ και των κατά τόπους γραφείων υποστήριξης Μεταναστών. Επιπρόσθετα έγιναν δημοσιεύσεις στον Τύπο, στο Ραδιόφωνο και στην Τηλεόραση. Τέλος ενημερώνεται σε συνεχή βάση ο δικτυακός τόπος του έργου. Φορείς υλοποίησης: ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, ΕΕΔΕ, ΕΣΠ

- **Δημοσιότητα και προβολή του έργου μέσω των ΜΜΕ.** Στο πλαίσιο της δράσης έχει ολοκληρωθεί η παραγωγή **ενός τηλεοπτικού και τριών ραδιοφωνικών σποτ** για τη δημοσιοποίηση του

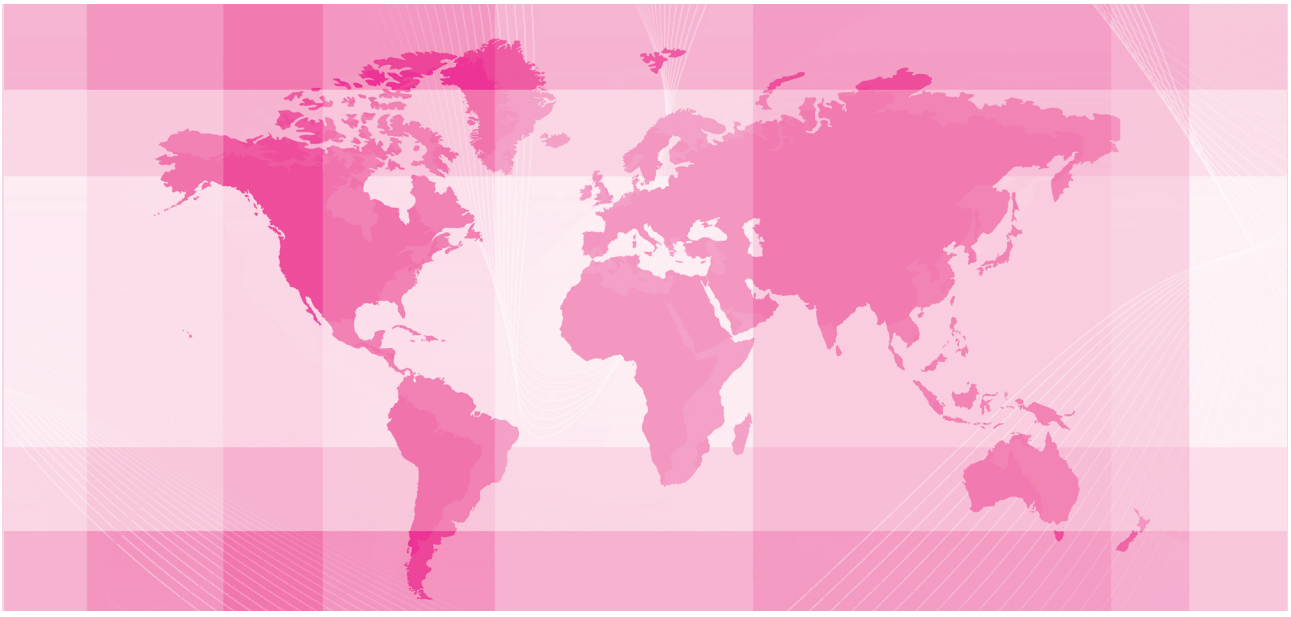

έργου και των δομών/γραφείων που λειτουργούν στο πλαίσιο του. Τα προαναφερόμενα σποτ θα προβληθούν στα αντίστοιχα ΜΜΕ (τηλεόραση και ραδιόφωνο) το προσεχές διάστημα. Φορείς υλοποίησης: ΚΕΚ- ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, PRAKSIS.

- **Διοργάνωση τεσσάρων (4) εργαστηρίων,** τοπικού χαρακτήρα, σε πόλεις δραστηριοποίησης των δομών (Αθήνα, Βόλος, Θεσσαλονίκη, Πάτρα). Στα εργαστήρια συμμετείχαν στελέχη και εκπρόσωποι των οργανώσεων των εργαζομένων, εργοδοτών και μεταναστών. **Αντικείμενο των εργαστηρίων αποτέλεσε ο εντοπισμός προβλημάτων κατά την ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ των Κοινωνικών Εταίρων και οργανώσεων μεταναστών,** η ανάδειξη καλών πρακτικών και η διερεύνηση νέων δυνατοτήτων συνεργασίας. Επίσης, εκπονήθηκε και εκδόθηκε ενημερωτικό **φυλλάδιο** με αντικείμενο «Μετανάστες και ένταξη στην αγορά εργασίας». Φορέας υλοποίησης: ΚΕΚ-ΓΣΕΒΕΕ σε συνεργασία με τα κατά τόπους γραφεία υποστήριξης Μεταναστών της Αναπτυξιακής Σύμπραξης και το ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ.

- **Διοργάνωση τεσσάρων (4) εργαστηρίων** τοπικού χαρακτήρα, σε πόλεις δραστηριοποίησης των δομών (Αθήνα, Βόλος, Θεσσαλονίκη, Πάτρα). Στα εργαστήρια συμμετείχαν τοπικοί φορείς/εκπρόσωποι Τύπου και άλλων ΜΜΕ, μετανάστες, στελέχη δομών κ.ά. **Αντικείμενο των εργαστηρίων αποτέλεσε η προώθηση της συνεργασίας των δομών και μεταναστών με εκπροσώπους/στελέχη των ΜΜΕ**, για την άρση των διακρίσεων σε βάρος των μεταναστών. Φορέας υλοποίησης: ΚΕΘΙ σε συνεργασία με τα κατά τόπους γραφεία υποστήριξης Μεταναστών της Αναπτυξιακής Σύμπραξης και το ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ.

- **Διοργάνωση έξι (6) πολιτιστικών εκδηλώσεων οι οποίες,** είχαν ως στόχο την ανάδειξη των ιδιαίτερων πολιτισμικών χαρακτηριστικών και στοιχείων των μεταναστών. Οι εκδηλώσεις αφορού-

σαν την **προβολή ντοκιμαντέρ από τη σειρά «Μικρές Οδύσσειες» της ΕΤ1 και την ανάπτυξη σχετικού διαλόγου, την οργάνωση μουσικοχορευτικής εκδήλωσης, θεατρικής παράστασης και ποιητικής βραδιάς**. Οι εκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν σε συνεργασία με συλλόγους/κοινότητες Μεταναστών (Ουκρανική Κοινότητα, Έλληνο-Πακιστανικός Σύλλογος) και την ενεργό συμμετοχή των ίδιων των μεταναστών και προσφύγων. Φορείς υλοποίησης: ΕΣΦ/ΦΟΡΟΥΜ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ (4 εκδηλώσεις), ΕΣΠ (μια εκδήλωση).

- **Οργάνωση και λειτουργία Γραφείου Τύπου και Ανάπτυξης Δημοσίων Σχέσεων.** Συνεχής λειτουργία του Γραφείου Τύπου, σύνταξη και αποστολή δελτίων Τύπου και ανακοινώσεων στο μεταναστευτικό Τύπο και άλλα μέσα ενημέρωσης (τοπικό Τύπο και τηλεόραση). Φορέας Υλοποίησης: ΚΕΚ-ΙΝΕ ΓΣΕΕ.

- **Διακρατική συνεργασία**. Στο πλαίσιο αυτό, οργανώθηκαν και πραγματοποιήθηκαν μεταξύ άλλων: α) **συνάντηση/ workshop** με τους διακρατικούς Εταίρους του προγράμματος **στην Αθήνα με αντικείμενο την άμβλυνση των διακρίσεων.** Στο πλαίσιο των workshop υλοποιήθηκαν και εργασίες σχεδιασμού του Οδηγού άμβλυνσης των διακρίσεων στο χώρο εργασίας. Στη συνάντηση συμμετείχαν εκπρόσωποι των Συμπράξεων της Γερμανίας, Ισπανίας, Πολωνίας, στελέχη των γραφείων υποστήριξης μεταναστών και προσφύγων και εκπρόσωποι Φορέων από την Ελληνική Αναπτυξιακή Σύμπραξη, β) **συνάντηση και workshop** με τους διακρατικούς Εταίρους **στην Ισπανία με αντικείμενο τη διάσταση του φύλου** και εκπαιδευτικές επισκέψεις σε δομές του εξωτερικού που λειτουργούν για κοινωνικά ευπαθείς ομάδες, γ) **συνάντηση και workshop** με τους διακρατικούς Εταίρους στη **Γερμανία** με **αντικείμενο την άμβλυνση των διακρίσεων και το ρόλο των κοινωνικών εταίρων** και εκπαιδευτικές επισκέψεις σε 2 δομές του εξωτερικού που παρέχουν υποστήριξη σε μετανάστες. Παράλληλα ολοκληρώθηκαν οι εργασίες **σύνταξης του Οδηγού άμβλυνσης των διακρίσεων στο χώρο εργασίας** (θα εκδοθεί το προσεχές διάστημα) και της πρώτης έκθεσης αξιολόγησης του διακρατικού σχεδίου. Στη συνάντηση συμμετείχαν εκπρόσωποι των Συμπράξεων από τη Γερμανία, Ισπανία, Πολωνία, στελέχη των γραφείων υποστήριξης μεταναστών και προσφύγων, συνδικαλιστικά στελέχη και εκπρόσωποι Φορέων από την Ελληνική Αναπτυξιακή Σύμπραξη. Φορείς υλοποίησης: ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, ΚΕΚ-ΓΣΕΒΕΕ, ΚΕΘΙ, ΕΣΠ, ΕΚΑ, ΕΚΠ, ΕΣΦ/ΦΟΡΟΥΜ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ, PRAKSIS, ΑΚΡΩΝΥΜΟ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ Ε.Π.Ε..

Τέλος, **για το σύνολο του έργου** υλοποιήθηκαν εργασίες συντονισμού, διοίκησης και διαχείρισης από το ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ και εκπονήθηκαν οι πρώτες αξιολογήσεις εσωτερικές και εξωτερικές.

Στο επόμενο χρονικό διάστημα, οι εργασίες του έργου θα επικεντρωθούν στη **συνέχιση των παραπάνω δράσεων**, ενώ προβλέπεται και η **έναρξη νέων** όπως η οργάνωση κύκλων επιμόρφωσης μεταναστών και εκπροσώπων των Κοινωνικών Εταίρων (εργαζομένων και εργοδοτών).

Δραστηριότητες ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ

➜ 2-4 Ιουνίου 2007.

Το ΙΝΕ-ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ (Χρ. Τριανταφύλλου) συμμετείχε σε συνάντηση ομάδας εργασίας, που διοργάνωσε το Ευρωπαϊκό Συνδικαλιστικό Ινστιτούτο (ETUI–REHS), στην Κροατία με θέμα: *«Δίκτυο εκπαιδευτών: Διεύρυνση - ευρωπαϊκή ολοκλήρωση».* Οι εργασίες επικεντρώθηκαν σε θέματα αξιολόγησης της συνδικαλιστικής επιμόρφωσης καθώς και σε ανταλλαγές εμπειριών σχετικά με σεμινάρια συνδικαλιστικής επιμόρφωσης, μεθοδολογικών προσεγγίσεων και παιδαγωγικών υλικών.

➜ Ιούνιος 2007.

Εκδόθηκε η μελέτη «Το πρόβλημα της μετανάστευσης της Μολδαβίας (2007) με την συνεργασία του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ και του ΟΑΕΔ με το Ινστιτούτο Εργασίας της Μολδαβίας, στα πλαίσια του προγράμματος ΥΔΑΣ 2006-2007. Η μελέτη παρουσιάστηκε με επιτυχία σε σχετική ημερίδα στο Κισνέου της Μολδαβίας, με εποπτεία του επιστημονικού συντονιστή του έργου Βασίλη Τακούδη και την παρουσία του εκπροσώπου του ΟΑΕΔ και Διευθυντή Εκπαίδευσης του Οργανισμού Νικολόπουλου Νικόλαου. Στην παρουσίαση της μελέτης, συμμετείχαν εκπρόσωποι των συνδικάτων της Μολδαβίας, του υπουργείου Οικονομίας, Κοινωνικής Προστασίας, της Στατιστικής Υπηρεσίας, όλων των Πανεπιστημιακών φορέων της Μολδαβίας και πολλών κοινωνικών φορέων.

➜ 10 Ιουλίου 2007.

Συμμετοχή του Επιστημονικού Συμβούλου του ΙΝΕ, Πέτρου Λινάρδου-Ρυλμόν, στην ημερίδα που διοργανώθηκε στην Αθήνα από το Κλαδικό ΙΝΕ Πετρελαίου & Χημικής Βιομηχανίας με θέμα: *«Το πετρελαϊκό κύκλωμα στην Ελλάδα. Το ιδιοκτησιακό καθεστώς και οι αναπτυξιακές επιλογές».*

➜ 17-19 Ιουλίου 2007.

Συμμετοχή του ΙΝΕ-ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ (Χρ. Τριανταφύλλου) σε συνάντηση εργασίας στη Ρώμη για την προετοιμασία διεθνούς σεμιναρίου συνδικαλιστικής επιμόρφωσης, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Συνδικαλιστικό Ινστιτούτο (ETUI–REHS) και τα Ιταλικά συνδικάτα (CGIL), με θέμα την «Επισφαλή εργασία». Το σεμινάριο θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα τον Νοέμβριο 2007.

➜ 25-27 Ιουλίου 2007.

Το ΙΝΕ-ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ (Χρ. Τριανταφύλλου) συμμετείχε σε συνάντηση εργασίας του Ευρωπαϊκού Συνδικαλιστικού Ινστιτούτου (ETUI–REHS) και του Διεθνούς Εκπαιδευτικού Κέντρου της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ACTRAV-ILO), στο Τορίνο για την προετοιμασία διεθνούς σεμιναρίου συνδικαλιστικής επιμόρφωσης, με θέμα την *«Αειφόρο Ανάπτυξη»,* που θα πραγματοποιηθεί τον Σεπτέμβριο 2007 στην Ιταλία.

➜ 10, 11&17 Ιουλίου 2007.

Το ΚΕΚ- ΙΝΕ/ ΓΣΕΕ, ως συντονιστής φορέας του προγράμματος κοινοτικής πρωτοβουλίας EQUAL, *Παρατηρητήριο και Δίκτυο Δομών για την Ενδυνάμωση των οικονομικών μεταναστών και προσφύγων στην αγορά εργασίας*, σε συνεργασία με το ΚΕΘΙ διοργάνωσαν εργαστήρια σε Αθήνα, Πάτρα, Θεσσαλονίκη και Βόλο με τίτλο: «Στοχευμένες ενέργειες ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης Κοινωνικών Εταίρων, Ομάδας στόχου, Συμβούλων και κοινής γνώμης μέσω της αξιοποίησης των Μ.Μ.Ε». Το ΚΕΚ- ΙΝΕ/ΓΣΕΕ εκπροσώπησαν οι συνεργάτες Γράβα Θάλεια και Τρικκαίου Μαριάννα.

➜ 18 Ιουλίου 2007

Το ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, ως συντονιστής φορέας του προγράμματος κοινοτικής πρωτοβουλίας

EQUAL, *Παρατηρητήριο και Δίκτυο Δομών για την Ενδυνάμωση των οικονομικών μεταναστών και προσφύγων στην αγορά εργασίας*, σε συνεργασία με το PRAKSIS διοργάνωσαν Press Briefing στη ΓΣΕΕ με σκοπό την ενημέρωση αναφορικά με την πορεία και τα αποτελέσματα τόσο του έργου συνολικά, όσο και του Παρατηρητηρίου Απασχόλησης Μεταναστών και των Γραφείων Υποστήριξης μεταναστών και προσφύγων που έχουν συσταθεί και λειτουργούν στο πλαίσιο του έργου. Το ΚΕΚ- ΙΝΕ/ΓΣΕΕ εκπροσώπησαν οι συνεργάτες Γεωργιάδου Πέννυ, Κριατσιώτη Βανέσσα και Τρικκαίου Μαριάννα

➜ 3 Αυγούστου 2007.

Ομιλία του Δ. Κατσορίδα (Ειδικού Επιστημονικού Συνεργάτη ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ) στο Ναύπλιο, σε σεμινάριο του περιοδικού «Κόκκινο», με θέμα εισήγησης: «Το συνδικαλιστικό κίνημα στην Ελλάδα».

